

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 20. júna 2012 v Bratislave v trestnej veci obvineného **J. P.** pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 6. júla 2011, sp. zn. 23To 53/2011, v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 19. apríla 2011, sp. zn. 3T 20/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **J. P.** **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Obvinený **J. P.** bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 19. apríla 2011, sp. zn. 3T 20/2011, uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

v období od konca mesiaca jún 2010 až do 2. novembra 2010, najmä v dňoch 31. augusta 2010 a dňa 2. novembra 2010 v mieste trvalého bydliska, v priestoroch rodinného domu na ulici Ž. č. X. v obci T., neustále pod vplyvom alkoholu opakovane verbálne vulgárnym spôsobom útočil na svoju manželku **E. P.**, ako i ich spoločnú dcéru **E. P. ml.**, s ktorými žil v spoločnej domácnosti a to takým spôsobom, že týmto oplzlo nadával, vyhrážal sa im zabitím tým, že dá podpáliť ich rodinný dom, vybiť okná na dome, pričom takto stupňujúce konanie obvineného spôsobovalo poškodeným **E. P.** a **E. P. ml.**, obe trvale bytom T., príkorie, psychický dyskonfort, ktorý ich obe obmedzoval v bežnom spôsobe života.

Za to mu bol uložený podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. a § 42 ods. 1 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 84 mesiacov s tým, že pre výkon

tohto trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.)..

Súd uvedeným rozsudkom podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zároveň zrušil výrok o treste uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 5T 63/2010, zo dňa 7. decembra 2010, ktorým bol odsúdený podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 6. júla 2011, sp. zn. 23To 53/2011, na podklade odvolania obvineného (výrok I.) podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil vyššie citovaný rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému pri nezmenenom výroku o vine uložil podľa § 208 ods. 1 Tr. zák., za použitia § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 42 mesiacov, na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.). Podľa § 73 ods. 1 Tr. por. mu tiež uložil i ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. odvolací súd zároveň zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 5T 63/2010, zo dňa 7. decembra 2010, ktorým bol J. P. odsúdený podľa § 360 ods. 2 Tr. zák. a § 41 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto zrušené výroky obsahovo nadväzujúce, ak týmto rozhodnutím stratili podklad.

Odvolanie manželky obvineného E. P. bolo podľa § 316 ods. 1 zamietnuté ako oneskorene podané (výrok II.).

Dňa 17. februára 2012 podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu na súde prvého stupňa dovolanie proti vyššie uvedeným rozhodnutiam, kde tento namieta tak uvedené

rozhodnutia ako i konania im predchádzajúce, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o prvý uplatnený dovolací dôvod (§ 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), poukázal obvinený na tú skutočnosť, že podľa jeho názoru konajúci prvostupňový súd rozhodol v chybnom zložení, keďže podľa § 42 ods. 1 Tr. zák. za použitia asperačnej zásady podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. bolo možné obvinenému ukladať trest odňatia slobody s hornou hranicou 10,64 roka (§ 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku – 3 až 8 rokov, § 360 ods. 2 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku v zmysle rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 5T 63/2010, zo 07. decembra 2010 – 6 mesiacov až 3 roky), a teda v zmysle § 237 ods. 3 písm. c/ Tr. por. mal rozhodovať senát a nie samosudca (viď i § 349 ods. 1 Tr. por.).

Čo sa týka ďalšieho dôvodu dovolania, a síce, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.), tak jeho naplnenie vidí obvinený v tom, že tak súd ako i prokurátor pre účel odstránenia rozporov poškodených (dcéra a manželka obvineného) medzi ich výpoveďami v prípravnom konaní a v konaní pred súdom nepostupovali dôsledne v zmysle § 264 Tr. por., ale „nútili“ poškodené osoby procesne neprípustným spôsobom k zmene výpovede. Namiesto toho, aby im bola zo strany súdu vedúceho hlavné pojednávanie predložená zápisnica o ich výpovediach z prípravného konania na vysvetlenie rozporov, bola len rovno prokurátorom parafrázovaná výpoveď poškodených z prípravného konania.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. uviedol obvinený v prvom rade tú skutočnosť, že súdmi zistený skutok nevykazuje ani jeden z obligatórnych znakov zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., a to ani pri extenzívnom výklade tohto ustanovenia v neprospech obvineného a ani v kontexte výkladovej a rozhodovacej praxe súdov. Nesprávne právne posúdenie zisteného skutku je pritom dané podľa jeho názoru aj v tom, že v celom trestnom konaní nebolo preukázané, že by v dôsledku údajného týrania z jeho strany bolo spôsobené fyzické alebo psychické utrpenie niektorou z foriem uvedených vo vyššie spomenutom ustanovení. V zmysle ustálenej súdnej praxe (viď napr. R 20/1984, ZSP 44/2007, TR NS Rč 3 Tdo 1160/2005 – T 832) nebolo preukázané, že by tak zle nakladal s blízkou osobou, že by toto jeho správanie sa vyznačovalo hrubším stupňom necitlivosti a bezohľadnosti

s určitým trvaním, resp. že by sa jeho konanie vyznačovalo takou určitou mierou trvalosti a intenzity, aby bolo spôsobilé u poškodených vyvolať stav, ktorý pociťuje postihnutá osoba ako ťažké príkorie, resp. psychické alebo i fyzické útrapy.

V súvislosti s uvedeným dôvodom upozornil obvinený ďalej na to, že už vo svojom odvolaní poukazoval na výpovede poškodených – manželky a dcéry na hlavnom pojednávaní, kde tieto jednoznačne popreli svoje tvrdenia z prípravného konania s tým, že trestná činnosť bola voči nemu vykonštruovaná zo strany vyšetrovateľa a keďže na hlavnom pojednávaní vypovedali pod hrozbou trestnej zodpovednosti krivej výpovede, tieto ich výpovede musia byť hodnotené ako hodnoverné. Obvinený tiež v odvolaní namietal neodstránenie rozporov medzi výpoveďami poškodených z prípravného konania a výpoveďami z hlavného pojednávania zo strany prvostupňového súdu, a to najmä obhajobou navrhnutými dôkazmi – vypočutím vyšetrovateľov z prípravného konania, aby sa títo vyjadrili k tvrdeniam poškodených, že ich výpovede v prípravnom konaní neboli vykonané zákonným spôsobom (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.). Okresný súd uvedené dôkazy nevykonal a napriek rozporným tvrdeniam poškodených ho odsúdil s odôvodnením, že výpovede poškodených vykonané pred súdom vyhodnotil ako snahu vyvinieť jeho osobu, a teda vzal za pravdivé výpovede vykonané v prípravnom konaní. Uvedeným spôsobom - bez odstránenia vyššie spomenutých rozporov – došlo podľa jeho názoru aj k porušeniu zásady ústnosti dôkazov vykonaných pred súdom. Pri vykonávaní dôkazov boli ale navyše porušené i ďalšie základné zásady trestného konania, a to predovšetkým zásadu rovnosti strán a kontradiktórnosti konania.

Pokiaľ ide o odvolací súd, tak tento sa v odôvodnení svojho rozsudku stotožnil s prvostupňovým súdom čo sa týka skutkového stavu, pričom rovnako tak ako súd prvého stupňa neuveril výpovediam poškodených z hlavného pojednávania, čo považuje obvinený za chybu hodnotenia odvolacieho súdu. Odvolací súd tiež postupoval podľa neho v rozpore so zákonom ako i ustálenou súdnou praxou, keď sa vo svojom rozhodnutí odvolával na znalecký posudok psychológa bez toho, aby tohto predvolal a vypočul na súde k spôsobu vypracovania tohto znaleckého posudku a jednotlivým okolnostiam tohto znaleckého skúmania, či bez jeho príp. konfrontácie s poškodenými.

Obvinený tiež upozornil na tú skutočnosť, že tak súd ako i orgány činné v trestnom konaní odmietli či nevykonali dôkazy (výsluchy navrhovaných susedov a iných rodinných

príslušníkov) za účelom náležitého zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností (§ 2 ods. 10 a ods. 12 Tr. por.), čoho dôsledkom bolo podľa jeho názoru nesprávne právne posúdenie zisteného skutku, resp. nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

A na záver videl obvinený naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. i v tom, že oba vo veci konajúce súdy sa v napadnutých rozsudkoch nevysporiadali s jeho obranou pri posudzovaní viny, vychádzali iba z dôkazov, ktoré svedčili v jeho neprospech a boli vykonané len v prípravnom konaní (to je navyše v rozpore so zákonom, pretože súdy sú povinné prihliadať predovšetkým na dôkazy vykonané priamo pred súdom a na dôkazy z prípravného konania oba vtedy, ak by neboli v rozpore s dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní) a s dôkazmi svedčiacimi v jeho prospech sa vcelku nevysporiadali. Má za to, že ak súd považoval jeho námietky v rámci prednesenej obhajoby ako nedôvodné, bolo na ňom, aby tento svoj záver natoľko zdôvodnil, aby bolo zrejmé, ktoré skutkové okolnosti jeho obhajobu vyvracajú a svoje odôvodnenie podložil takou kvalitou dôkazov, ktorá nevzbudzuje rozumné pochybnosti o jej pravdivosti.

A napokon čo sa týka porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom, a teda dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., tak toto spočíva podľa obvineného v prvom rade v tom, že súd ignoroval skúmanie ťažkého príkoria u poškodených vo všetkých fázach trestného konania. V tomto smere tiež obvinený poukázal na to, že odôvodnenie rozsudku všeobecného súdu, ktoré neobsahuje dostatočné dôvody alebo ktoré jasne a zrozumiteľne nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, je v rozpore s právom na súdnu ochranu a s princípmi spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čo tiež považuje za naplnenie uvedeného dovolacieho dôvodu (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 236/06). Napadnuté rozhodnutia považuje za arbitrárne, v rozpore s princípmi právnej logiky, založené na svojvôli, nezákonne vykonaných dôkazoch a nepodloženej právnej konštrukcii.

Právo na obhajobu malo byť závažným spôsobom porušené i tým, že nemal možnosť preukázať, že prípravné konanie nebolo vykonané zákonným spôsobom (neboli na súd predvolané osoby zodpovedné za prípravné konanie), že nemal možnosť pred súdom reagovať na vyjadrenia znalca, ktorý vypracoval znalecký posudok z odboru psychológie

(§ 271 Tr. por.) a tiež aj tým, že okrem poškodených nebol nikto iný pred súdom vypočutý (nemal teda možnosť týchto podrobiť výsluchu pre náležité objasnenie skutkového stavu).

A na záver dovolania obvinený uviedol tú skutočnosť, že ak by potiaže mal dovolací súd jeho vinu za preukázanú, žiada, aby tento po vyslovení porušenia zákona (§ 386 ods. 1 Tr. por.) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v spojení s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu v časti výroku o treste odňatia slobody z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. i/ Tr. por., pretože na základe nesprávneho právneho posúdenia zisteného skutku, resp. nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia považuje uložený trest za neprimeraný. Má totiž za to, že hoci mu odvolací súd znížil z dôvodu podľa § 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súdom prvého stupňa uložený trest odňatia slobody o polovicu z 84 mesiacov na 42 mesiacov, i tento trest neprimerane nadhodnocuje represívnu funkciu trestu, keďže odvolací súd bol oprávnený mu v zmysle § 39 ods. 3 písm. e/ Tr. zák. uložiť trest odňatia slobody v dĺžke 6 mesiacov, čo však tento neurobil a toto svoje oprávnenie nevyužil, aj keď mohol, a to vzhľadom na znenie článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

Dňa 21. marca 2012 bolo na príslušný prvostupňový súd doručené i písomné vyjadrenie námestníka okresného prokurátora k predmetnému dovolaniu, z ktorého obsahu je zrejmé, že tento sa s dôvodovou argumentáciou dovolateľa nestotožňuje.

Predovšetkým má za to, že nie je možné akceptovať ten názor dovolateľa, že za situácie, keď sa pri použití asperačnej zásady zvyšuje horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody príslušného trestného činu na 8 rokov a viac, je daná príslušnosť senátu a nie samosudcu, nakoľko jediným a výhradným kritériom na rozlíšenie príslušnosti senátu a samosudcu môže byť iba základná trestná sadzba uvedená v osobitnej časti Trestného zákona, a to bez ohľadu na jej zákonné zvýšenie alebo zníženie, čo súvisí s nebezpečnosťou činu. Ak by v dôsledku použitia asperačnej zásady malo dôjsť k zmene príslušnosti zo samosudcu na senát, znamenalo by to, že už po podaní obžaloby, kedy ešte nie je možné predpokladať súdny výsledok vzťahujúci sa k vine obvineného, mal by samosudca vedený vytvorenou konštrukciou domnienky viny prihliadať na nevyhnutnosť zvýšenia trestnej sadzby v dôsledku použitia asperácie a zohľadňovať túto skutočnosť pri určení zmeny príslušnosti zo samosudcu na senát, čo by predstavovalo zásah do ústavnej zásady prezumpcie neviny, ktorú súd nemôže a nesmie ignorovať.

Čo sa týka potom ďalších argumentov dovolateľa, sústredujúcich sa na dôkaznú a vyhodnocovaciu činnosť súdov, tak tieto podľa neho stoja mimo dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/ Tr. por.

Pokiaľ ide o skutkový stav veci, tak ako ho ustálil a zistil prvostupňový súd, ako aj odvolací súd, tak tento nevykazuje žiadne nedostatky takého charakteru, ktoré by dovoľovali spochybníť v tej nadväznosti prijaté právne závery súdov o vine obvineného.

A ako uviedol v tejto súvislosti ďalej, žiadna skutočnosť uvádzaná dovolateľom týkajúca sa nevyhovenia návrhom na vykonanie dôkazov alebo odstránenie rozporov nenasvedčuje tomu, že by súdy vybočili zo zákonom vymedzeného priestoru dokazovania. To isté pritom platí aj pre napádaný postup súdov týkajúci sa nevypočutia znalca – psychológa, ktorý v prípravnom konaní znalecky vyšetril poškodené osoby. S poukazom na ust. § 268 ods. 2 Tr. por. by bez súčinnostnej pomoci prokurátora a obvineného vo forme súhlasu, ako tomu bolo v danom prípade, nebolo možné na hlavnom pojednávaní namiesto výsluchu znalca prečítať znalecký posudok. Vo vzťahu k vyššie spomenutým rozporom vo výpovediach svedkov upozornil zároveň na to, že vychádzajúc z formulácie ust. § 254 ods. 1 Tr. por. („môže“) súd tieto ani nemusí odstraňovať.

S ohľadom na vyššie uvedené považuje teda námietky dovolateľa, napádajúce dokazovacie postupy súdu za vecne nepriliehavé, argumentačne neudržateľné a v konečnom dôsledku aj odporujúce ust. § 371 ods. 7 Tr. por., keďže tieto neboli z jeho strany namietané najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, a z toho dôvodu nie sú potom podľa neho dané dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por.

V tomto smere považoval za potrebné dodať zároveň tiež to, že je výsostným právom súdu zvážiť, akú voľbu dôkazného prostriedku použije pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 1 Tr. por. a či určitú skutkovú okolnosť, ktorú považuje za dokázanú, bude overovať ďalšími dôkaznými prostriedkami.

A na záver upozornil námestník okresného prokurátora na tú skutočnosť, že obsah konkrétnych námietok a právnych názorov dovolateľa smeruje len ku skutkovým zisteniam súdov, revízia ktorých nie je s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. v dovolacom konaní možná. Napadnuté rozhodnutia zodpovedajú pritom podľa jeho názoru zistenému skutkovému

stavu veci a zákonu a vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti voči obvinenému J. P. považuje z toho dôvodu za zákonné a dôvodné.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje preto podané dovolanie podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. b/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; **správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.**

Podľa § 371 ods. 3 Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Podľa § 374 ods. 3 Tr. por. v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal predložený spisový materiál a s ohľadom na vyššie citované ust. § 371 ods. 3 Tr. por. dospel k takému záveru, že pokiaľ ide o uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. g/ Tr. por., tak v tomto smere je možné sa zaoberať v podstate len tými námietkami obvineného J. P., že súd prvého stupňa rozhodoval v nezákonnom zložení a že konajúce súdy prihliadali v rozpore so zásadou ústnosti len na výpovede poškodených E. P. ml. a E. P. st. z prípravného konania, a to napriek tomu, že tieto odchylenie sa od daných výpovedí na hlavnom pojednávaní náležite vysvetlili, pretože len v prípade týchto výhrad bola splnená podmienka ich namietania najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Čo sa týka pritom prvej z vyššie uvedených námietok obvineného, tak v tomto smere považuje dovolací súd za potrebné upozorniť v prvom rade na tú skutočnosť, že pokiaľ Trestný poriadok v § 349 ods. 1, resp. § 237 ods. 3 písm. b/ ustanovuje, že samosudca je príslušný na konanie o prečinoch a zločinoch s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou 8 rokov, tak tu má na mysli príslušnú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody uvedenú v osobitnej časti Trestného zákona, bez ohľadu na jej prípadnú neskoršiu úpravu (či už jej znižovanie alebo zvyšovanie) podľa ďalších v tomto smere do úvahy pripadajúcich ustanovení všeobecnej časti Trestného zákona. Trestný poriadok pritom zároveň upravuje len jednu výnimku, kedy sa vyššie uvedené pravidlo nepoužije, a to v tom prípade, **ak má byť uložený súhrnný trest alebo spoločný trest a skorší trest bol uložený v konaní pred senátom** (§ 349 ods. 2 Tr. por.) - vtedy je na konanie príslušný vždy senát.

Keď sa potom s poukazom na uvedené vrátíme k nami posudzovanému prípadu, tak treba konštatovať, že tu síce bol tiež obvinenému J. P. ukladaný súhrnný trest, no skorší trest mu bol uložený v konaní pred samosudkyňou (konanie vedené na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 5T 63/2010), z čoho je zrejmé, že vyššie zmienená výnimka v zmysle § 349 ods. 2 Tr. por. sa v jeho prípade nemohla aplikovať. O podanej obžalobe pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. s hornou hranicou trestnej sadzby 8 rokov teda v zmysle § 237 ods. 3 písm. b/ Tr. por. správne rozhodovala samosudkyňa Okresného súdu Trenčín, a nie senát tohto súdu, ako sa toho domáha obvinený v podanom dovolaní.

Pokiaľ ide o ďalšiu výhradu obvineného, spočívajúcu konkrétne v tom, že konajúce súdy v danom prípade nesprávne vyhodnotili výpovede oboch poškodených z prípravného konania ako dôveryhodné, na rozdiel od ich výpovedí na hlavnom pojednávaní, ktoré v protiklade k tomu posúdili ako účelovo zmenené v prospech obvineného, s cieľom vyvinúť ho spod obžaloby, tak tu treba zdôrazniť tú skutočnosť, že nie je predmetom skúmania dovolacieho súdu, akým spôsobom sa súdy nižších stupňov vysporiadali s hodnotením jednotlivých dôkazov, resp. aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili, pretože tu ide o otázky skutkového charakteru, ktoré sú v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. z dovolacieho konania vylúčené. Uvedené pritom rovnako platí tiež i pre odmietnutie vykonania obvineným navrhovaných dôkazov, ktorých vykonanie ani jeden z konajúcich súdov nepovažoval za potrebné z hľadiska náležitého zistenia skutkového stavu (v tomto smere viď i *uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené pod R 21/2010*). Len s poukazom na nesúhlas s hodnotením dôkazov, resp. odmietnutím vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať žiadny dovolací dôvod.

Tak zo znenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ako aj z inštitútu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné, a že Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o dovolaní obvineného **je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštancie**. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu či nápravu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na obsah podaného dovolania

upozorňuje ďalej tiež na to, že v predmetnom prípade nedošlo k žiadnemu porušeniu zásady ústnosti (§ 2 ods. 18 Tr. por.), tiež žiadneho zákonného ustanovenia, ktoré by stanovovalo povinnosť prihliadať na dôkazy z prípravného konania iba vtedy, ak by tieto neboli v rozpore s dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní a rovnako nebolo porušené ani ust. § 264 Tr. por. pri odstraňovaní rozporov medzi výpoveďami poškodených na hlavnom pojednávaní a ich skoršími výpoveďami z prípravného konania (tu je potrebné obvineného upozorniť predovšetkým na to, že v zmysle § 264 ods. 2 Tr. por. predloženie skoršej výpovede podľa odseku 1 spočíva v prečítaní tých častí zápisnice o skoršom výsluchu, ku ktorým sa má vylúchaný vyjadriť a vysvetliť rozpory medzi svojimi výpoveďami).

Obe poškodené boli na hlavnom pojednávaní zákonným spôsobom vypočuté, no keďže sa tieto v rámci svojich výsluchov na hlavnom pojednávaní odchyľili od svojich skorších výpovedí z prípravného konania, boli im tieto na odstránenie vzniknutých rozporov zo strany príslušného prokurátora v súlade s § 264 Tr. por. prečítané (konkrétne boli prečítané výpovede E. P. st. z 24. septembra 2010 a 2. novembra 2010 a výpovede E. P. ml. z 13. septembra 2010 a 2. novembra 2010), čo predstavuje zákonom dovolenú výnimku zo zásady ústnosti. V dôsledku takéhoto prečítania skorších výpovedí poškodených bola pritom zároveň dodržaná aj ďalšia zásada charakteristická pre dokazovanie v konaní pred súdom, a to zásada bezprostrednosti, znamenajúca, že súd môže pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, verejnom alebo neverejnom zasadnutí prihliadať len na tie dôkazy, ktoré boli v konaní pred ním vykonané (§ 2 ods. 19 Tr. por.).

Napokon čo sa týka v danom prípade posledne uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., tak ani v tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu opodstatnenosť námietok obvineného, pretože ako už aj bolo skôr spomenuté, skutkový stav tak, ako bol zo strany súdov nižších stupňov zistený je pre dovolací súd záväzný a pokiaľ ide potom o jeho právne posúdenie, tak toto je i podľa jeho názoru správne, keďže posudzovaný skutok napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

Opätovne sa pritom v tejto súvislosti javí ako žiaduce poukázať na to, že to, aké dôkazy súdy vykonali, ako ich následne vyhodnotili a aké závery z vykonaného dokazovania vyvodili je otázka skutkových zistení, ktorú dovolací súd v predmetnom konaní už nemá oprávnenie preskúmať.

A úplne na záver vo vzťahu k tej výhrade obvineného, že jemu uložený trest odňatia slobody považuje za neprimeraný, je potrebné uviesť iba toľko, že tejto nielenže nezodpovedá žiadny z uplatnených dovolacích dôvodov, ale vôbec žiadny zo zákonom stanovených dôvodov dovolania. Ak bol v danom prípade uložený trest v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby a pri jeho uložení boli dodržané všetky zákonné ustanovenia nemožno sa len s poukazom na jeho neprimeranosť domáhať v tomto smere žiadnej zmeny (k tomu vid' *uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. septembra 2007, sp. zn. 2 Tdo 24/2007, uvedené pod R 58/2007, ako i stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijaté na zasadnutí dňa 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010, uverejnené pod č. 5 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2011*).

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené v enunciate tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. júna 2012

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová